

Венцислав Караджов, председател на Комисията за защита на личните данни:

Партиите да обясняват на избирателите си защо събират лични данни

ЯНА ЙОРДАНОВА

- Г-н Караджов, предстоящите избори ще се правят по кодекса, по който премина и евроизборът. Така остава възможността всеки български гражданин да прави проверка на сайта на ЦИК дали неговото име е включено в подписка в подкрепа на партия или коалиция. Знаете, че преди време избухна скандал във връзка с това, имате ли притеснения сега?

- Възможността гражданите да проверят кого са подкрепили за участие в избори чрез подписа си е едно добро нововъведение на Изборния кодекс. Като гражданин и избирател аз подкрепям тази промяна от 2013 г. Смятам, че всеки има право на информация за действията, които е извършил. Като председател на Комисията за защита на лични данни нямам притеснения от тази нова процедура. Комисията, по повод на възникнал скандал от евроизборите, извърши проверка на политическите партии, коалициите и инициативните комитети и предписа конкретни превантивни мерки към политическите субекти, които ще вземат участие в изборния процес, както и към гражданите относно защитата на личните им данни по време на изборите. По този начин предварително и превантивно информираме за правата и задълженията всички участници в изборния процес. Очаквам нарушението да са значително по-малко на брой в сравнение с изборите за членове на Европейския парламент.

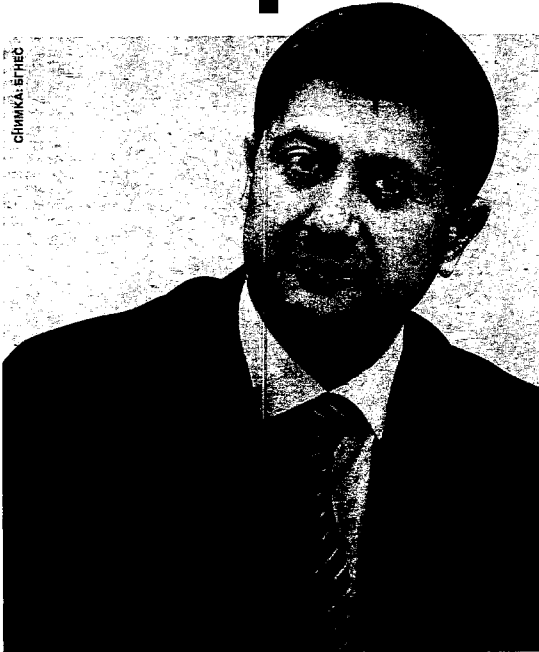
- Откъде всъщност политическите партии си набавят ЕГН-та за подписките?

- Всяка партия по принцип се обръща за подкрепа към членската си маса. Тези, които не разполагат с достатъчно членове, както и независимите кандидати, издигнати от инициативни комитети, търсят обикновено подкрепа за регистрация в изборите от симпатизанти, прописващи политическата, икономическата и социалната платформи, с която участват в изборите. В този смисъл партиите, коалициите и независимите кандидати използват личните данни на такъв тип привърженици. Нямаме обаче информация откъде се набавят нередовно ламетирано ЕГН-та за подписките. Такава информация трябва да предоставят органите на Министерството на вътрешните работи или прокуратурата в случай, че разполагат с такава информация.

■ Малките партии разполагат с ограничена членска маса и за да се регистрират за вота, често прибегват до подкрепа от случайни симпатизанти ■

- Има ли партии или инициативни комитети, които не са изпълнили задължението си за регистрация като администратори на лични данни? Преди време ги критикувахте, че формациите следят обикновено само спазването на Изборния кодекс. Има ли промяна?

- 14 партии и 8 инициативни комитета към момента на проверките не бяха регистрирани като администратори на лични данни. След издадените им предписания всич-

СНИМКА: БГНЕС

Венцислав Караджов е роден на 15 януари 1972 г. в Бургас. Магистър по право от СУ "Св. Климент Охридски". Започнал кариерата си като юрист в неправителствения сектор, работил е като старши консултант по международни проекти за борба с корупцията, превенция на конфликт на интереси в държавната администрация и утвърждаване върховенството на закона. Член на ЦИК в периода април 2011 - март 2014 г. Главен експертен сътрудник в комисията за контрол на СРС в 41-ото и 42-ото народно събрание. Председател на Комисията за защита на личните данни от 15 април 2014 г.

ки изпълниха тези си задължения още преди приключаване на проверката.

- Как да се ограничи злоупотребата с лични данни, може ли да има някаква превенция?

- Първо, трябва да се въведат точни и ясни правила и процедури за събиране и съхраняване на подписи в подкрепа на регистрация на политическите субекти за участие в избори. Необходимо е ясно да се

идентифицира лицето, положило подписа и предоставило личните си данни, както и лицето пред или на когото тези лични данни са предоставени. Партията трябва да уведомяват недвусмислено избирателите за какви цели събират личните им данни, да им обяснят къде ще се съхраняват тези данни до представянето им в ЦИК. Също така как и в какъв срок могат да ги коригират, ако установят грешно подадени лични данни, както и да уверят избирателите, че събраните за изборите лични данни се съхраняват до момента на регистрацията в изборите и след това подлежат на унищожаване. Второ, партиите и инициативните комитети

трябва да поддържат в актуално състояние информацията в публичния регистър на КЗЦП така, че избирателите да са убедени, че предоставят данните си на политически субект, който е изпълнил всички изисквания на закона и ще приеме необходимите технически и организационни мерки да не се злоупотребят с техните лични данни. И трето - трябва да има възможност (съкратена процедура в едно заседание), която да позволи бърза реакция от страна на комисията и да се санкционират злоупотребите с лични данни на гражданите. Подобна процедура може да се разшири и с промяна на ИК по примера на сходни производства пред съда във връзка с произвеждане на изборите.

- Наскоро дадохте справка, която показва, че всъщност на евроизбора най-много са злоупотребявали с лични данни малките партии. Как си обяснявате?

- Да. Статистиката показва точно това. Разбираемо е заради обстоятелството, че по-малките партии и инициативните комитети разполагат с ограничен административен капацитет. Заради обществения си имидж парламентарно представените партии осъзнават отговорността, която имат при бораването с

■ Гражданите трябва да са наясно къде ще се съхранява информацията за тях до представянето на подписките в ЦИК

личните данни на избирателите, както и факта, че евентуалната злоупотреба би навредила на репутацията им. Това кара големите формации да са по-внимателни и да спазват закона. От своя страна пък малките партии разполагат с ограничена членска маса и за да се регистрират в изборите, често прибегват до подкрепа от случайни симпатизанти.

- Активни ли са всъщност гражданите, когато става дума за защита на личните им данни? Колко подадени жалби имате до момента?

- От началото на 2014 г. до настоящия момент в Комисията за защита

на личните данни са постъпили и разглеждани над 300 сигнала и жалби на граждани срещу различни администратори на лични данни. По тези жалби са постановени 59 решения. От тях със 17 решения комисията е приела жалбата за основателна и е наложила административно наказание - имуществена санкция на администратора на лични данни, с 16 решения е оставила без уважение съответните жалби като неоснователни, с 5 от решенията административните производства са сипени поради наличието на друго образувано производство пред органите на МВР и прокуратурата. Със свои решения

■ Парламентарно представените партии осъзнават, че евентуалната злоупотреба с ЕГН-та би навредила на репутацията им. Това кара големите формации да са по-внимателни и да спазват закона

комисията е оставила без разглеждане 4 жалби като нередовни и 12 като недопустими. При някои от подадените жалби и сигнали гражданите, след като са изяснили същността на администратора, са отговорили жалбите си и административни производства не са образувани или са прекратени. Комисията е приключила и някои производства със споразумение, сключено

■ Необходимо е още от най-ранна детска възраст да създадем у децата реална представа за интернет пространството и да ги предупреждаваме за опасностите там

между страните.

- А запознати ли са хората как да защитят данните си в интернет, що се отнася до парола, адреси, дори снимки? Интересно е да поясните как стоят нещата при подрастващите и при родителите отделно.

- Понякога като потребители на определен уебсайт предоставяме свои лични данни, без дори да се замисляме дали това е необходимо. Често нямаме време да се запознаем с политиката на конкретния сайт по отношение защитата на личните данни и приемаме условията, без дори да сме ги прочели. Последствията от това, в най-добри случаи, могат да са свързани с получаването на многобройни нежелани съобщения по електронната поща. Но могат да доведат и до опасна злоупотреба с лични данни, която да причини морални и материални щети на всеки от нас. Начините за достъп до информацията стават все повече, а обемите от данни, които могат да бъдат обменени, нарастват неограничено. Тези предимства обаче могат да послужат и за злонамерени цели. Затова винаги когато комисията има възможност, предупреждава за опасностите, които крие предоставянето на лични данни. Тъй като значително е снижена долната граница на възрастта на потребителите на интернет, необходимо е още от най-ранна детска възраст да създа-

дем у децата реална представа за интернет пространството, като ги предупреждаваме за всички опасности, които може да предизвика непредпазливите действия. Най-важна в това отношение е ролята на родителите, затова нашите информационни кампания са насочени именно към тях. На официалния ни сайт дори сме публикували редица съвети за предпазване от злоупотреби при споделяне на информация в мрежата.

Най-важният съвет към потребителите, независимо от тяхната възраст, е да се запознаят внимателно с политиките за неприкосновеност на социалните мрежи и търсачки, както и на всеки отделен сайт, преди да дадат съгласие за използване на услугите им.

Затова отправяме и препоръка към администраторите на такива сайтове да формулират политиките си за неприкосновеност по ясен и достъпен начин. Това би създавало повече прозрачност и доверие в отношенията им с нас, потребителите.